

CONSORTIUM ZOEKT INZICHT IN KRW-OPGAVE

KRW en gemeenten, leren door doen!

In een uniek consortium van 19 partijen wordt ervaring opgedaan met de KRW. Doel van het project is inzicht verkrijgen in de nu nog vaak onduidelijke KRW-opgave van gemeenten en hun rol bij de totstandkoming van het stroomgebiedsbeheersplan en deze inzichten verspreiden onder de bij de implementatie betrokken overheden.

De implementatie van de Kaderrichtlijn Water is in volle gang. Alle regionale ambtelijke en bestuurlijke overleggen Water zijn bezig met overzichtstabellen van mogelijke maatregelen, afleiding van het maximaal en goed ecologisch potentieel (MEP en GEP) en de kosten-batenanalyses. Verder worden discussies gevoerd over de methode van doelafleiding, de begrenzing en typering van waterlichamen en de kwaliteitsmaatlaten. Deze discussie en uitwerkingen vinden vooralsnog plaats op stroomgebieds- of waterschapsniveau. In deze (veelal inhoudelijke) discussies is de rol van de gemeente nog zeer beperkt.

Uit diverse enquêtes blijkt dat de gemeente vooralsnog op de hoogte worden gehouden middels informatiebijeenkomsten en brochures (zoals de brochure 'Kaderrichtlijn Water, de vaart erin!'). Hoewel hiermee getracht wordt gemeenten op de hoogte te stellen van de mogelijke consequenties van de KRW voor hun eigen organisatie, lijkt het erop dat de gemeenten op basis van deze informatiebronnen nog steeds niet helder voor ogen hebben wat hen concreet te wachten staat.

Daar komt bij dat veel gemeenten de KRW zien als een echte waterrichtlijn, waarbij het waterschap de logische trekker is van het regionale proces en zelf het initiatief neemt om gemeenten hier wel of niet in te betrekken. Wat voor veel gemeenten nog niet helder is, is dat de KRW vooral ook consequenties zou kunnen hebben op andere beleidsvelden, zoals de ruimtelijke ordening, milieu en het dagelijks beheer van de openbare ruimte.

Recente ontwikkelingen - naast de KRW - op het gebied van waterbeheer in het stedelijk gebied, zoals de basisinspanning, het waterkwaliteitsspoor, afkoppelopgaven, WB21, gemeentelijke grondwaterzorg en het verbreed rioolrecht, vragen veel kennis en capaciteit van de gemeenten. Deze is echter

niet altijd aanwezig, waardoor ook het complete inzicht in de consequenties van de KRW en de relatie met het overige waterbeleid bij veel gemeenten ontbreekt. Daardoor raken gemeenten niet actief betrokken bij het implementeren van de KRW (vaststellen doelen en maatregelenpakketten).

Wanneer gemeenten actiever meebeslissen over de KRW-doelen en de daaruit voortvloeiende maatregelen, is het beter mogelijk om de KRW tegen de maatschappelijk laagste kosten uit te voeren. Gemeenten kunnen bijvoorbeeld bijdragen aan lokaal maatwerk en kunnen in veel gevallen de werkzaamheden in de openbare ruimte combineren (bijvoorbeeld in het kader van WB 21), waardoor kosteneffectief kan worden gewerkt.

Naast het argument van de maatschappelijke lasten wordt als argument aangevoerd dat zonder een bijdrage van de gemeenten de KRW-doelstellingen niet haalbaar zijn. Immers, diverse verontreinigingsbronnen zijn de verantwoordelijkheid van de gemeente. Denk hierbij aan bijvoorbeeld de overstorten, lekke riolen, uitlopende bouwmaterialen, naleverende waterbodemp, maar ook een ecologisch minder goed(e) inrichting en beheer. Of de bijdrage van deze bronnen en daarmee de rol van de gemeente daadwerkelijk significant zijn, zeker in vergelijking met andere verontreinigingsbronnen (bijvoorbeeld landbouw of havens), moet echter nog duidelijk worden.

Om inzicht te krijgen in de gemeentelijke opgave en het belang van de gemeentelijke rol in het implementatieproces heeft DHV samen met VNG het initiatief genomen voor het project 'KRW-pilots voor gemeenten'. Dit voorstel is ingediend bij het programma Leven met Water. Het programma heeft eind mei geleid tot het toekennen van een subsidie, waarmee het project nu gestart kan worden.

Het project bestaat uit vijf pilots met

Het consortium bestaat uit DHV, Leven met Water, VNG, de gemeenten Den Haag, Opsterland, Tilburg, Haaren, Amersfoort, de regio Achterhoek, de waterschappen De Dommel, Rijn en IJssel, Vallei & Eem, Waterskip Fryslân, Hoogheemraadschap van Delfland, de provincies Zuid-Holland en Noord-Brabant, het communicatiebureau Tacct, Meuwijn Advies en TU Delft.

gemeenten en waterschappen en in twee gevallen met de provincie. De pilots worden verspreid over heel Nederland uitgevoerd (Den Haag, regio Achterhoek, Amersfoort, Tilburg/Haaren en Opsterland) en hebben elk hun eigen onderzoeksfocus. Door het uitvoeren van deze projecten wordt kennis en ervaring opgedaan met het implementeren van de KRW op lokaal niveau en de rol van de gemeente hierbij.

Wat gebeurt er in de pilots? Concreet worden de stappen om te komen tot het stroomgebiedsbeheersplan versneld doorlopen. Dit betekent dat het afleiden van doelen (MEP/GEP), het bepalen van mogelijke maatregelen en de bestuurlijke keuze voor een set van maatregelen in een verkorte tijd worden doorlopen (circa zes maanden). Elk van de pilot kent zijn eigen focus. Zo ligt de focus van de pilot Opsterland bij een sterke relatie met het waterplan (hoe stellen we een waterplan op dat meteen de gemeentelijke opgave bevat met betrekking tot de KRW?) In de pilot Tilburg/Haaren is gekozen voor het werken aan één waterlichaam (de Zandleij), waar de focus met name ligt op het afleiden van het MEP/GEP op 'pragmatische' wijze en de bestuurlijke argumentatie en besluitvorming voor de keuze van een set van maatregelen. In de pilot Den Haag wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan de parallelle besluitvorming van de verschillende overheden.

De bedoeling is dat de pilots elk met hun eigen eindresultaat komen. Dit eindresultaat bestaat uit een mogelijke oplossing voor deze specifieke (samenwerking van) pilotgemeente(n). Bewust wordt hier gesproken van een mogelijke oplossing. Gezien het tijdschap van de pilots (afrondering eind 2006/begin 2007), zal het noodzakelijk zijn om aannames te doen. Zo is bijvoorbeeld het afleiden van het MEP/GEP op 'pragmatische' wijze nog niet goedgekeurd door de Europese Commissie, maar wordt er in de pilots al wel mee gewerkt. De pilots zijn derhalve bedoeld als proeftuinen, waar naast de inhoud met name de leerervaringen de belangrijkste resultaten zullen vormen. Daarnaast wordt er ook een vergelijking getroffen met de buitenlandse

situatie. Hoe gaan gemeenten in het buitenland om met de KRW en wat kunnen wij daarvan leren? Naast de pilots kent het project een uitgebreid communicatietraject. Met behulp van een breed kennisnetwerk en een kennisbank worden de ervaringen uit de pilotprojecten verspreid onder gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk. Het kennisnetwerk bestaat naast het consortium uit de gemeentelijke waterambassadeurs, de KRW-coördinatoren van provincies en waterschappen, het cluster Water en Stad van het LBOW en andere sleutelfiguren van KRW-projecten en relevante projecten van het programma Leven met Water. De communicatiestrategie, het kennisnetwerk en de kennisbank worden samengesteld en vormgegeven met hulp van een communicatieadviesbureau en de TU Delft.

In de aanloop naar het projectvoorstel zijn reeds twee bijeenkomsten geweest met het kennisnetwerk. Deze bijeenkomsten zijn bedoeld voor de consortiumleden en andere geïnteresseerden om ervaringen uit te wisselen en te leren van elkaar. De deelnemers aan de eerste twee bijeenkomsten onderschreven nut en noodzaak van de bijeenkomsten. Ook de subsidieverstrekker Leven met Water heeft expliciet aangegeven dat met name de

communicatie in dit project een belangrijke toegevoegde waarde heeft in KRW-land.

Wat gaat er de komende tijd gebeuren?

De pilots worden (voor zover nog niet gebeurd) opgestart. De ervaringen worden vervolgens gedeeld op drie netwerkbijeenkomsten. De eerstvolgende bijeenkomst vindt plaats op 7 september. Daarnaast zal in de komende twee maanden de kennisbank via internet worden gelanceerd, zodat de ervaringen van het project gebruikt kunnen worden door andere overheden. Hierbij zal zoveel mogelijk worden aangesloten bij bestaande informatiebronnen (onder andere www.kaderrichtlijnwater.nl). De samenwerking met de gemeentelijke waterambassadeurs wordt op korte termijn verder uitgewerkt, zodat de tussenresultaten al meteen kunnen worden uitgewisseld.

Het project eindigt met een symposium in januari 2007. Dan wordt de opgedane kennis verspreid en hiermee informatie geleverd voor de behandeling van de Decemhernota 2006. 

Pui Mee Chan, Willemijn Rossen, (DHV) en Gert Dekker (VNG)

Aanleveren artikelen

Het gebeurt helaas steeds vaker dat artikelen aangeleverd worden die nog niet compleet blijken te zijn of waarvan niet de definitieve versie verstuurd wordt. Dat schept verwarring en zorgt voor onnodig tijdverlies (als de redactie reeds begint met de verwerking van deze verhalen).

Dit gebeurt tegenwoordig soms meerdere malen per dag! Een vriendelijk verzoek daarom uw bijdrage pas op te sturen als deze voor u definitief is en voorzien van eventuele illustraties conform de voorwaarden die de redactie hieraan stelt (hoge resolutie = 300 dpi en een formaat van 10 x 15 cm bij een liggende foto).

Uiteraard dienen foto's en andere illustraties wanneer zij digitaal verstuurd worden, niet in een tekstbestand te zitten, maar in een los grafisch bestand (jpg-, excell-, tiff- of eps-bestand).

